

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=22335>

Özet

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği, 2019 yılında Günay, Ersoy, Aydıner Boylu ve Kılıç tarafından Türkçe geçerlilik ve güvenirlik çalışması yapılarak uyarlanan, psikometrik bir ölme aracıdır. Bu ölçek, bireylerin **göçmenlere yönelik olumsuz tutum** düzeylerini, algılanan tehdit ve kabul etmeme eğilimlerini tek bir boyutta ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, 12 maddeden oluşmakta olup, tek faktörlü bir yapı sergilemektedir ve 5'li **Likert derecelendirme** sistemi kullanılarak yanıtlanmaktadır. Yapılan analizler, ölçeğin Türkçe formunun yüksek düzeyde yapısal geçerliğe ve iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermiştir.

Anahtar Kelimeler

Göçmen, Olumsuz Tutum, Uyarlama, Sosyal Psikoloji, **Geçerlilik**, **Güvenirlik**, Faktör Analizi, Türkiye, Göçmen Kabulü.

Yazarlar

Günay, G., Ersoy, A.F., Aydıner Boylu, A., Kılıç, C.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, Türkiye'deki bireylerin göçmen gruplarına karşı sahip olduğu olumsuz duygu, düşünce ve davranış eğilimlerini sistematik ve nicel bir şekilde ölçmektir. Bu uyarlama çalışması, uluslararası göçün artan sosyal ve politik önemine paralel olarak, Türkiye başlangıcında göçmenlere yönelik toplumsal kabul veya reddetme düzeyini belirlemek için güvenilir bir araç sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçek, sosyal psikoloji ve sosyoloji alanlarında yapılan araştırmalara katkı sağlamak üzere tasarlanmıştır, böylece göçmen karşıtı tutumların altında yatan faktörler (örneğin, algılanan ekonomik tehdit, kültürel tehdit) daha derinlemesine incelenebilir.

Yapı

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği, psikolojik literatürde yaygın olarak incelenen "göçmenlere karşı tutum" yapısının ölçmektedir. Bu yapı, genellikle **sosyal psikoloji** çerçevesinde, yabancı gruplara karşı duyulan önyargı, ayrımcılık eğilimi ve grup dışı üyelerin varlığına yarattığı algılanan tehlike (tehdit algısı) boyutlarını kapsamaktadır.

Ölçek, yapısal olarak tek boyutludur, yani göçmenlere yönelik olumsuz tutumun tek ve bütünsel bir psikolojik yapı olarak ele alındığını varsayar. Bu tek faktör, tüm 12 maddenin ortak bir

olumsuz tutum eğilimini temsil ettiğini göstermektedir.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliğini test etmek amacıyla hem **açıklayıcı faktör analizi (AFA)** hem de doğrulayıcı faktör analizi (DFA) yöntemleri kullanılmıştır. AFA sonuçları, ölçeğin orijinal formunda belirtildiği gibi, tüm maddelerin tek bir faktör altında toplandığını doğrulamıştır. Bu tek faktörlü yapı, toplam varyansın %43.2'sini açıklamaktadır, bu da kabul edilebilir bir açıklama gücüne işaret etmektedir.

Uygulanan **doğrulayıcı faktör analizi (DFA)** sonuçları, tek faktörlü yapıya veri setiyle uyumunun oldukça iyi olduğunu göstermiştir. Elde edilen uyum indeksleri şunlardır: Ki-kare değeri (χ^2) 134.19, serbestlik derecesi (sd) 54, Kök Ortalama Kare Hata Yaklaşımı (RMSEA) 0.071, Kök Ortalama Kare Kalıntısı (RMR) 0.055, Karşılaştırmalı Uyum İndeksi (CFI) 0.97, %yılık Uyum İndeksi (GFI) 0.93, Normlu Uyum İndeksi (NFI) 0.95 ve Düzeltilmiş %yılık Uyum İndeksi (AGFI) 0.90. Bu değerler, ölçeğin yapısal modelinin mükemmel veya iyi uyum düzeyinde olduğunu teyit etmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin güvenilirliği, çeşitli istatistiksel yöntemlerle analiz edilmiştir. İç tutarlılık güvenilirliği için hesaplanan **Cronbach Alfa** katsayısı değeri .81 olarak bulunmuştur; bu değer, psikometrik açıdan güçlü bir iç tutarlılığı işaret etmektedir.

Diğer güvenilirlik ölçütleri de ölçeğin tutarlılığını desteklemektedir. Ki-kare test güvenilirliği katsayısı .67 olarak saptanmıştır. Madde toplam test korelasyon katsayıları .85 ile .87 arasında değişmektedir, bu da her bir maddenin genel yapıyı temsil etmede yüksek düzeyde katkı sağladığını göstermektedir. Ayrıca, zamana bağlı tutarlılık ölçeğin test tekrar test güvenilirlik katsayısı $r=.82$ olarak belirlenmiştir, bu da ölçeğin kararlı bir yapıya sahip olduğunu kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği'nin faktör yapısı, hem keşfedici (açıklayıcı) hem de doğrulayıcı analizlerle derinlemesine incelenmiştir. Açıklayıcı Faktör Analizi, ölçeğin 12 maddesinin beklenen tek faktörlü yapıda toplandığını ortaya koymuştur. Bu tek faktör, varyansın %43.2'sini açıklayarak ölçekteki maddeler arasındaki güçlü ortak varyansı işaret etmiştir.

Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA), tek faktörlü modelin teorik olarak beklendiği gibi, verilerle uyumlu olduğunu göstermiştir. DFA sonuçları (CFI=0.97, GFI=0.93), modelin yapısal uyumunun

yüksek oldu?unu ve ölçeğin tek boyutlu yap?s?n?n güçlü bir şekilde desteklendi?ini kan?tlam??t?r. Bu analizler, ölçeğin yalnızca tek bir temel psikolojik yapıyı ölçtü?ü sonucunu peki?tirmektedir.

Ölçme Aracı

Test Türü: Uyarlama

Format: 12 maddeden oluan, tek faktörlü, kendini de?erlendirme ölçeği.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel Popülasyon (Türkiye Örneği)

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detayları: Çalışma, Türkiye'deki çe?itli demografik gruplardan elde edilen örneklem üzerinde gerçekleştirilmiştir. Detaylı örneklem bilgileri referans makalede mevcuttur.

Test Metodolojisi: 5'li **Likert Ölçeği** kullanılmıştır. Derecelendirme şu şekildedir: (1) Kesinlikle Katılmıyorum - (5) Kesinlikle Katılıyorum.

Anahtar Kelimeler

Göç, Yabancı Dumanlı???, **Do?rulayıcı Faktör Analizi**, Yapısal E?itlik Modellemesi, Sosyal Tutum, Test Tekrar Test Güvenilirliği.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Gülay Günay

Yazar ORCID Tanıtıcıları: Bilgi mevcut değildir.

Kurumsal E-posta Adresi: ggunay@karabuk.edu.tr

Yazın Adresi: Karabük Üniversitesi, Türkiye (Sorumlu Yazar Bilgisine göre).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2019 (Uyarlama çalışması).

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. İletişim e-posta adresi yukarıda belirtilmiştir.

Ölçeğin orijinal PDF belgesi aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: gocmenlere-yonelik-olumsuz-tutum-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Günay, G., Ersoy, A.F., Aydın Boylu, A. ve Kılıç, C. (2019), Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeğinin Türkçe geçerlilik güvenirliği. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi*, 54(4), 1827-1843. doi: 10.15659/3.sektor-sosyal-ekonomi.19.12.1230.

Makalenin özeti ve diğer detaylar şu bağlantıda yer almaktadır: tisej.com

Göçmenlere Yönelik Olumsuz Tutum Ölçeği Maddeleri

Ölçek toplam 12 maddeden oluşmaktadır ve tek faktörlü bir yapıya sahiptir. Aşağıda ölçekten örnek maddeler sunulmuştur:

Büyük gruplar halindeki göçmenler tehlikelidir.

İnsanların Türkiye'ye göç etmesine izin vermek kötü bir fikirdir.

Göçmenler asla kendi ülkesine dönmek istemiyorlar.